

LAKOSSÁGI VÉLEMÉNYEK A SZENNYVÍZTISZTÍTÓ-RENDSZER MEGÉPÍTÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

Közzvélemény-kutatásunk 2003. március 10. és március 30. között történt egy 500 fős véletlen mintán. A kutatás alapvető célja a kommunikációs stratégiához kapcsolódó, ill. azt megalapozó lakossági vélemény feltérképezése. Nem elsősorban döntésmeglapozásról van szó, noha az érintett városrészekben a lakossági vélemények (elfogadás-tiltakozás) ilyen olvasata is felvethető. A vélemények mellett óhatatlanul feltérképezhető a szennyvíztisztító kérdésével kapcsolatban egyfajta lakossági ismeretrendszer is.

Mintánkban két alapkörzetet különítettünk fel, amelynek összevetésével a lakossági vélemények földrajzi (városrészenkénti) határai is megragadhatók. Érintett városrészeknek neveztük el Nagybácsát, Kisbácsát és Likócsot, ahol a jelenleg is működő és a majdan létesítendő szennyvíztisztító-komposztáló rendszer közelsége erősen félelemérzetet és erre épülő érzelmi megnyilvánulásokat jelenthet. A mintánkban felvett 212 fő (42,4 %) erre a területre esett. A minta további 288 (57,8 %) interjú alanyát a távolabbi 16 városrész adta. Győr lakosságának területi megoszlását és az érintett területeken élők létszámarányát tekintve ez a megoszlás korrektnek tekinthető. Teljesen nyilvánvaló, hogy a szennyvíztisztító rendszer földrajzi közelségétől az érintett területeken élők félnek a leginkább, de az is igaz, hogy a szennyvíz mai tisztítottságából adódó problémák a város egészét érinti.

Táblázatainkban a százalékokat kerekítettük. Csak ott hagytuk meg a pontos adatokat, ahol valamiért fontosnak tartottuk. A válaszhiányokat általában nem jelöltük, mert mindössze pár százalékot tettek ki. Csak ott tértünk ki rá, ahol nagyobb mértékű volt a válaszhiány.

A minta részletesebb bontása

Korcsoportok szerinti bontás

18-49 évesek	233 fő	46,6 %
49 fölött	267 fő	53,4 %

A válaszadók neme

férfiak	242 fő	48,4 %
nők	258 fő	51,6 %

A válaszadók iskolai végzettsége

8 általános és középfokú végzettségűek	368 fő	73,6 %
felsőfokú végzettségűek	132 fő	26,4 %

Mintánk korcsoporti, nemek szerinti és az iskolai végzettség szerinti megoszlása erősen megközelíti a városi lakosság egészének a megoszlását. Talán csak a felsőfokú végzettségűek jelenthetnek némi felül reprezentációt, de mint majd látni fogjuk ők eleve jobban érdeklődnek a környezetvédelmi problémák iránt, így a vélemények nem jelentenek torzítást.

A minta szükségszerű statisztikai hibája 10 % alattinak tekinthető. Ez azt jelenti, ha minden nagykorú személyt felkerestünk volna, akkor a válaszok ezen értéken belül térnének csak el jelenlegi adatainktól. Ezt bizonyítják a próbafelvétel eredményei (40 fős mintán végeztük, ami az összes megkérdezettek 8 %-át jelenti), amelyek a kritikusnak tartott főbb pontokat tekintve alig tértek el az egész mintától. Egyetlen karakteres különbség jelentkezett mindössze. A minta egészében a lakosság félelemérzése, a környezet károsító anyagoktól nagyobb mértékben jelentkezett.

A lakosság érdeklődése a szennyvíztisztító beruházásról

1.sz. táblázat

Családjában felmerült-e beszédtemaként a szennyvíztisztító kérdése

	N (fő)	Soha (%)	Néha (%)	Gyakran (%)	Nem válaszolt (%)
Nagybácsa	71	12,68	64,79	22,54	0,0
Kisbácsa	70	28,57	64,29	7,14	0,0
Likócs	71	36,62	52,11	8,45	2,82
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	25,94	60,38	12,74	0,94
A többi városrész együtt	288	36,11	60,42	3,13	0,35
Az összes városrész együtt	500	31,80	60,40	7,20	0,60

Jól tudjuk, hogy az ilyen jellegű kérdéseknél megjelenik egy felfele való torzítás. Még anoním kérdőívek esetében sem illik bevallani, hogy nem érdeklődnek a környezetvédelem iránt. Ezért azokat a válaszokat, amelyek azt jelzik, hogy sohasem beszéltek róla némileg magasabbnak kell tekinteni.

Az látható, hogy Nagybácsa a legaktívabb, hiszen az égető és a vele kapcsolatos viták felszínen tartják ezt a kérdést. Azok a válaszok, amelyek azt jelzik, hogy néha előfordul beszédtemaként (52-65 % között) számunkra – a kommunikációs stratégia szempontjából – fontosak, hiszen őket meg lehet szólítani. Azokban a családokat (városrészenként 1/3 körüli arányként ingadozott) ahol sohasem fordult elő beszédtemaként a szennyvíztisztító és általában a környezetvédelem kérdése nehéz megszólítani.

Megkérdeztük azt is, hogy tagja-e valamilyen környezetvédő egyesületnek. Az érintett városrészekben hat megkérdezett jelezte, hogy tagja valamilyen környezetvédő egyesületnek. A többi városrészben mindössze ketten jelölték egyesületi tagságukat. A véletlenszerű mintában ilyen arányban kerültek be a környezetvédelem iránt elkötelezettek. A minta véleményét egyáltalán nem torzították.

A lakosság félelemérzése és a környezetkárosító források ismerete

Elsődlegesen azt szeretnénk volna megtudni, hogy Győr egészének környezetkárosító

veszélyforrásait miképpen érzékeli a lakosság, továbbá az is fontos volt számunkra, hogy közvetlen lakókörnyezetében miképpen érzékeli a veszélyt. (A félelemérzet mértékét 5 fokozatos skálán mértük, ahol az 1-es jelentette a veszély hiányát, 2-es, hogy alig van veszély, a 3-as vagy nem tudott dönteni, vagy pedig nem érzékelt a veszélyt, a 4-es erősödő veszélyt jelzett, az 5-ös erős veszélyt, esetleges félelem érzésével.

2.sz. táblázat

Győr környezetkárosító forrásainak mértéke a források egészében

	Érintett városrészek %	Többi városrészek %
Nincs, vagy alig van veszély	33,5	16,7
Közepes, vagy nem érzékelhető veszély félelem nélkül	39,1	36,1
Erősebb veszélyérzet, esetleges félelemmel	46,8	46,8

Figyelmet érdemel, hogy a többi városrész mintájában a megkérdezettek 0,35 %-a nem válaszolt a kérdésre, míg az érintett városrészekben a válaszolni nem tudók, vagy nem akarók aránya 2,82 % volt. Ki kell emelni Nagybácsát, ahol 5,63 % nem tudott, vagy nem akart a város egészére reagálni. Ennek okát nem tudjuk, nem is firtattuk, de feltehetőleg a korábbi évek esetenként felfokozott hangulata válthatott ki az interjú alanyokból dacreakciót, vagy esetleg bizalmatlanságot.

3.sz. táblázat

Saját lakókörnyezetének értékelése a környezetkárosító források egészében

	Érintett városrészek %	Többi városrészek %
Nincs, vagy alig van veszély	24,5	30,2
Közepes, vagy nem érzékelhető veszély félelem nélkül	25,5	34,4
Erősebb veszélyérzet esetleges félelemmel	47,6	34,4

(A többi városrésznél 1 %, az érintett városrészeknél 2,36 % volt a válaszolni nem tudók aránya.)

A városrészek eltérő mentalitása bontható ki ebből a két táblázatból. Úgy tűnik a győri polgárok jobban féltik a város egészét, mint a valóban veszélyeztetett városrészek. Ez

utóbbiak az égetőművet és iszaptelepet saját gondként élik meg és már kevésbé törődnek a város egészségét érintő negatív következményekkel. Úgy vélik, hogy a fizikai közelsége akár vizuális látványa megsokszorozza a károsító források erejét.

A többi városrész lakói harmadnyi arányban ítélték veszélyesnek, közömbösnek, illetve nem érzékelhetőnek a veszélyeket saját lakókörzetükben. Természetesen mindenki saját érzékenysége szerint ítélte meg környezetét. Feltűnő viszont, hogy a többi városrészben jobban féltették a város egészségét. A megkérdezettek 46,8 %-a gondolkodott városban, míg ugyanez az arány az érintett városrészeknél 24,5 % volt. Viszont saját lakókörnyezetüket az interjú alanyok 47,6 %-a féltette a környezetkárosító forrásoktól.

Következtetés: A fenti adatokra támaszkodva levonhatjuk azt a feltételezést, hogy Nagybácsa, Kisbácsa és Likócs lakói Győr egészében nem éreztek különösebb veszélyt. Érezhetően féltették viszont saját lakókörzetüket. A település más részein lakók viszont jobban aggódtak a város egészségéért.

Érdemes röviden kitérni az érintett városrészek véleményének szélső pólusaira. Ötfokozatú skálán vizsgálva a véleményeket polarizált véleményként bontható ki, amiből feltételezhető, hogy a lakosság különböző csoportjainak eléggé eltérő lehet a véleménye egyes kérdésekre.

A város egészségének az értékelése

4.sz. táblázat

	<i>Semmilyen veszélyt nem érez</i>	<i>Nagy veszélyt érez</i>
Nagybácsa	10,0 %	12,7 %
Kisbácsa	5,6 %	10,0 %
Likócs	5,6 %	8,4 %

Saját lakókörzetének értékelése

5.sz. táblázat

<i>Semmilyen veszélyt nem érez</i>		<i>Nagy veszélyt érez</i>
Nagybácsa	2,8 %	38,0 %
Kisbácsa	15,7 %	21,4 %
Likócs	16,9 %	9,8 %

Következtetés: A város egészét tekintve az érintett részekben minden ötödik, tizedik ember reagált szélsőségesen. Saját lakókörzetüket illetően ez az arány két-háromszorosára emelkedett. Figyelni kell arra, hogy a likócsi komposztáló megépülésekor a fizikai közelség miatt megnövekedhet a veszélyt érzők aránya.

A környezetkárosító források megnevezése

Nem érdektelen annak az ismerete, hogy a polgárok milyen konkrét környezetkárosító forrásokat tudnak megnevezni anélkül, hogy bármilyen segítséget kaptak volna.

A környezetkárosító források megnevezése az említettség gyakoriságának sorrendjében.

Érintett városrészek

Többi városrész

Hulladékégető

Ipari üzemek

Ipari üzemek

Közlekedés

Szennyvíz

Kommunális problémák

Közlekedés

Hulladékégető

Kommunális problémák

Szennyvíz

Mobil tornyok

Mobil tornyok

Légszennyezettség

Légszennyezettség

A környezetkárosító források sorrendjénél élesen szétválik az érintett települések és a

többi városrész véleménye. A többi városrészben az ipari üzemeket, a közlekedést és a kommunális problémákat (szemétkezelés, illegális lerakók stb.) tekintették a három legfontosabb gondnak. A szennyvíz kezelésének (kezeletlenségének) a kérdése tőlük már eléggé messze áll.

Az érintett városrészeknél pedig a hulladékégető, az ipari üzemek és a szennyvíz jelentette a dobogós sorrendet.

6.sz. táblázat

Erős veszélyérzet, félelem érzéssel

Ennél a kérdésnél azt vizsgáltuk, hogy a megnevesített veszélyforrásokat egy 5 fokozatú skálán milyen mértékben illették 4-5 pont értékkel.

Érintett városrészek	%	Többi városrész	%
Hulladékégető	77,7	Mobiltornyok	83,8
Kommunális problémák	67,5	Közlekedés	79,0
Szennyvíztisztító	60,8	Hulladékégető	61,9
Légszennyezés	54,1	Kommunális problémák	61,1
Mobiltornyok	47,3	Légszennyezés	52,8
Közlekedés	45,4	Ipari üzemek	49,2
Ipari üzemek	37,0	Szennyvíztisztító	40,0
Dél-nádorvárosi átemelő	36,1		

Ez a vélemény mindenképpen tartalmazza a megnevezett forrásokból származó esetleges potenciális veszélyforrásokat. A sorrend és a minősítés a kérdés jellegéből adódóan az egymáshoz viszonyított veszélyességi fokot nem pedig az abszolút félelmet jelzi.

Az érintett városrészekben a hulladékégető, a kommunális problémák és a szennyvíztisztító jelenti az élmezőnyt. A távolabbi városrészekben a mobiltornyok, a közlekedés és a hulladék égető adta a sorrendet. A szennyvíztisztító körükben az utolsó említettség helyet jelentette. Amikor azt jeleztük, hogy a többi városrész lakói jobban aggódnak Győrért, akkor ebben az aggodásban a szennyvíztisztító mai állapota csak szolidan jelent meg. Mindenképpen fel kell azonban hívni a figyelmet a kommunális problémák említettség arányára.

Figyelmet érdemel, hogy a dél-nádorvárosi átemelő bűzhatása meglepően sok embert

irritál.

Voltak akik veszélyforrásként nevezték meg a szennyvíztisztítót és a tervezett likócsi komposztálót. Nem túl nagy számban jelezték ezt a gondot, de a komposztálóval kapcsolatos negatív attitűd nyomokban fellelhető az érintett városrészekben.

Akik veszélyforrásként nem említették a szennyvíztisztítót és a komposztálót

Minimális volt azoknak a száma, akik veszélyforrásként nem említették a szennyvíztelepet, tehát tudatosan kérdeztünk rá.

7.sz. táblázat

A szennyvíztelep megítélése

	Bácsa-Likócs %	Többi városrész %
Nincs, vagy alig van veszély	50,1	39,2
Közepes, vagy nem érzékelhető veszély félelem nélkül	27,2	42,0
Erősebb veszélyérzet esetleges félelemmel	34,6	18,8

8.sz. táblázat

A likócsi komposztáló megítélése

	Likócs %	Bácsa-Likócs %	Többi városrész %
Nincs, vagy alig van veszély	35,6	47,4	56,3
Közepes, vagy nem érzékelhető veszély félelem nélkül	25,4	28,8	27,6
Erősebb veszélyérzet esetleges félelemmel	39,0	11,3	16,6

Az nyilvánvaló akinek nincs az aktív memóriájában a szennyvíztisztító-komposztáló rendszer azok kevésbé ítélik veszélyesnek a berendezés kockázatát.

A szennyvíztisztító teleppel kapcsolatban a tudatosan rákérdezettek közül bő harmadnyi válaszoló jelezte esetleges aggodalmát. A komposztálóval kapcsolatban a likócsiak jelezték erősebb veszélyérzetet 39,0 %-ban és nem sokkal kevesebb volt azok aránya akik

nem tartották veszélyesnek a rendszert. Érdeemes megjegyezni, hogy az 5 fokozatú skálán a megkérdezett likócsiak közül 20,8 % voksolt a legmagasabb fokozatra, míg pontosan fele arányban egyáltalán nem tartották veszélyesnek a létesítményt. A tudatosan megkérdezettek 50,6 %-a nem tartotta veszélyesnek, vagy nem tudott véleményt mondani.

Következtetés: A kommunikációs tervben külön figyelni kell azokra, akik nem foglalkoznak ezzel a kérdéssel, de egy esetleges ellenkampány során egy részük befolyásolható.

A szennyvíztisztítóról és a megépülő komposztálóról való tudás

A veszélyforrások szubjektív megítélése mellett fontos azt is megvizsgálni, hogy milyen ismeretekkel és ehhez kapcsolódó véleménnyel rendelkeznek a győri polgárok a szennyvíztisztítás mértékéről és ennek esetleges hatásairól. Az elmúlt években az írott és az elektronikus média meglehetősen sokat foglalkozott a szennyvíztisztító helyzetével. Ennek ellenére csak minden tizedik megkérdezett tudta pontosan megmondani a tisztítás mértékét. Az adatok szóródása elég széles skálán mozog.

9.sz. táblázat

A szennyvíztisztítás mértékének a becslése

(A tisztítás mértéke 50 %-os)

	Alábecsülte %	Tudta %	Túlbecsülte %	Nincs válasz %
Érintett városrészek	47,5	8,5	31,6	14,2
Többi városrész	36,1	12,1	43,0	8,8

(A táblázatban lévő számok azt jelzik, hogy a megkérdezettek milyen mértékben tudták,

vagy nem tudták megítélni a jelenlegi tisztítottság mértékét.)

A táblázat meglepő módon azt jelzi, hogy az érintett városrészekben volt a legnagyobb a válaszhiány és a pozitív tudás. Ebben a körzetben 45,7 % rosszabbnak vélte a helyzetet, ugyanakkor 31,6 % jobbnak tartotta a tisztítás mértékét. A többi városrészben magasabb volt a helyes ismeret aránya, ugyanakkor lényegesen többen vélték jobbnak a helyzetet a valóságnál. Ehhez a kérdéshez szorosan kapcsolódik annak a megítélése, hogy a mostani állapotnak milyen hatásai lehetnek a város egészére.

10.sz. táblázat

Véleménye szerint a jelenlegi szennyvíz kezelés milyen földrajzi térségben károsíthatja a környezetet

	Csak a Győr alatti településekre lehet veszélyes %	Győr egészére lehet veszélyes %	Csak a közvetlen környezetbe lehet veszélyes %	Nem válaszolt %
Érintett városrészek	47,1	36,3	6,6	9,9
Többi városrészek	27,0	48,9	20,1	3,2

Érzékelhető, hogy az érintett városrészekben a többség úgy vélte, hogy a fele arányban tisztítatlan szennyvíz főként csak a Győr alatti (a Duna folyásának irányában) lévő településeket károsítja. Egyedül Nagybácsa lakóinak a véleményében jelent meg nagyobb arányban (12,68 %) a saját lakókörnyezet kérdése. Figyelmet érdemel, hogy a megkérdezett Likócsiaknak csak 2,82 %-a féltette ebből a szempontból saját lakókörnyezetét.

A többi városrész lakói sokkal féltették Győr egészét (48,9 %) és a tisztítótelep közelében lévő városrészeket. Viszonylag kevesen vélték úgy (27,0 %), hogy a mostani állapotok csak a Győr alatti településeket veszélyeztetik.

Érdekes röviden kitérni a nem válaszolók arányaira is. A többi városrészben mindössze 3,8 %-nak nem volt véleménye. Nagybácsán mindenki véleményt mondott ebben a

kérdésben. Kisbácsán viszont 5,7 %, Likócson pedig 18,3 %-nak nem volt véleménye, vagy nem kívánt foglalkozni ezzel a kérdéssel.

A szennyvíztisztító befejezetlenségének az okai

A média rendszeres tudósításai ellenére a többi városrészben a megkérdezettek 50,6 %-a nem tudott arról, hogy a győri szennyvíztisztító-rendszer évek óta befejezetlen állapotban van. Az érintett városrészekben ez az arány lényegesen jobb. Körünkben 25,9 %-nak nem volt semmilyen tudása erről a kérdéstről.

Következtetés: Az érintett városrészekben lényegesen nagyobb arányban ismerik a jelenlegi megoldatlan állapotot, mégis sokkal kevesebben féltették közvetlen környezetüket és a város egészét a jelenlegi helyzettől. Mint láttuk úgy vélték a Duna sodrása megoldja ezt a problémát.

A befejezés (befejezetlenség) körülményéről azonban a túlnyomó többségnek nem volt semmilyen információja.

11.sz. táblázat

Nem tud érdemlegeset mondani a szennyvíztisztító befejezetlenségének körülményeiről

(A megkérdezettek %-os arányában)

Nagybácsa	56,3 %
Kisbácsa	72,8 %
Likócs	73,2 %
Többi városrész	80,5 %

Következtetés: A sajtótudósítások (írott és elektronikus média egyaránt) megfelelő súllyal és mértékben foglalkoztak a témával, hatásuk mégis gyengének bizonyult. Erre utaltak a szöveges válaszok is. A megkérdezettek mindössze 12,4 %-a jelölte meg a pénzhiányt és alig volt tudás a kapacitáshiány következményeiről. Ezek az adatok azt jelzik, hogy szélesíteni kell a kommunikációs technikákat.

A szennyvíztisztító rendszer egészéről való ismeretek

A szennyvíztisztítás során keletkező szervesanyagot valamilyen módon kezelni kell. Ebben a tekintetben meglepve nagy arányban talákoztunk az ismeret hiányával.

12. sz. táblázat

Tudja-e, hogy a tisztítás során kötelezett szerves anyagot tartalmazó szennyvíziszapot miként kezelik?

	N (fő)	Igen (%)	Nem (%)	Nem válaszolt (%)
Nagybácsa	71	12,68	87,32	0,0
Kisbácsa	70	24,29	75,71	0,0
Likócs	71	14,08	85,92	0,0
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	16,98	83,02	0,0
A többi városrész együtt	288	10,07	89,93	0,0
Az összes városrész együtt	500	13,00	87,00	0,0

Következtetés: Érezhető, hogy a szennyvíztisztító működéséről, annak kritikusnak tekinthető részéről igen kevés tudással rendelkezik a lakosság. Alig-alig tudtak valami érdemlegeset arról, hogy a maradék anyagot miként szállítják, hova és mi történik vele. A laikusok számára is érthető módon kell bemutatni ennek a folyamatnak minden elemét, annak kritikus pontjaival együtt. Hasonló arányban arról sem hallottak, hogy a megépülő tisztító rendszerhez komposztáló is kapcsolódni fog.

13.sz. táblázat

Hallott-e arról, hogy a szennyvíztisztító rendszerhez komposztáló is kapcsolódik?

	N (fő)	Igen (%)	Nem (%)	Nem válaszolt (%)
Nagybácsa	71	15,35	60,56	14,09
Kisbácsa	70	28,57	70,00	1,43
Likócs	71	30,99	69,01	0,0
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	28,30	66,51	5,19
A többi városrész együtt	288	15,28	80,56	4,16
Az összes városrész együtt	500	20,8	74,6	4,6

A komposztálás nem csak a melléktermékként keletkezett szervesanyagot ártalmatlanítja, hanem az így készült komposztot hasznosítani is lehet. Ennek a fontosságáról is megkérdeztük a lakosságot.

14. sz.táblázat

Fontosnak tartja-e, hogy a melléktermékként keletkezett szerves anyagot komposztálással hasznosítsák?

	Fölösleges, sőt veszélyes %	Közömbös %	Hasznos, nagyon hasznos %	Nincs válasza %
Nagybácsa	2,8	23,9	59,1	4,2
Kisbácsa	7,1	28,6	62,8	1,4
Likócs	9,8	36,6	53,5	0,0
Többi városrész	5,5	21,2	72,9	0,3

Az teljesen egyértelmű, hogy a többség fontosnak tartja a komposztálást. Az arányuk még Likócon is meghaladta az 50 %-ot. Akik úgy ítélték meg, hogy fölösleges, sőt veszélyes a komposztálást, azok aránya 10 % alatt maradt. Az is igaz, hogy Likócon ez majdnem elérte (9,8 %) ezt az arányt. Azok számára, akik közömbösnek érezték a kérdést, vagy nem tudtak rá mit válaszolni 21 és 37 % között mozgott.

Érdeemes megvizsgálni azt is, hogy milyen arányban jelölték az 5 fokozatos skálán a komposztálás nagyon hasznos voltát.

Nagybácsa	36,6 %
Kisbácsa	52,8 %
Likócs	40,8 %
Többi városrész	35,4 %

Ezek a válaszok még nem tartalmazták azt az ismeretet, hogy a komposztáló Likócon fog megvalósulni. Így a válaszokban bent lehetett az a tudat is, hogy máshol lesz a komposztálás.

Következtetés: A támogatottság ilyen mértéke elvileg megnyugtató. Pontosán meg kell azonban ismertetni a lakossággal a komposztálás technológiáját. Továbbá nagyon precízen alá kell támasztani a hely megválasztásának a szükségességét is.

A tájékoztatás átgondoltabb és erősen súlypontozott technikáját igényli az a vélemény, hogy sokan vélekedtek úgy, hogy a technológiától függ minden.

15. sz. táblázat

Hogyan értékeli a szennyvíztisztító berendezés kockázatát?

	N (fő)	Általában rejt kockázatot %	Nem különösebben veszélyes %	A technológiától függ minden %	Nem válaszolt %
Nagybácsa	71	28,17	16,90	54,93	0,0
Kisbácsa	70	17,14	35,71	47,14	0,01
Likócs	71	9,86	28,17	50,56	1,41
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	18,40	26,89	54,25	0,47
A többi városrész együtt	288	3,82	33,33	62,85	0,0
Az összes városrész együtt	500	9,60	30,60	59,20	0,60

A komposztáló veszélyességéről való véleménye

A komposztáló berendezés kockázatának a megítélése erősen hasonlított a szennyvíztisztítóról alkotott véleményekről

16.sz. táblázat

Hogyan értékeli a komposztáló berendezés kockázatát?

	N (fő)	Általában rejt kockázatot %	Nem különösebben veszélyes %	A technológiától függ minden %	Nem válaszolt %
Nagybácsa	71	15,49	30,99	50,70	2,82
Kisbácsa	70	8,57	51,43	38,57	1,43
Likócs	71	9,86	51,43	38,57	0,0
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	11,21	42,92	44,34	1,42
A többi városrész együtt	288	5,90	37,85	55,56	0,69
Az összes városrész együtt	500	8,20	40,00	50,80	1,00

Következtetés: A technológia ismertetése és összevetése a mai állapottal (közúti szállítás), ennek kidolgozottsága és hihetősége igen fontos.

Mi nyugtatja meg a lakosságot

A technológia és a működésről való korrekt és érthető tájékoztatás sokkal fontosabb, mint a nyugati példákra és az EU-s szabványokra való hivatkozás.

17 sz. táblázat

A hasonló EU szabvány szerinti technológiával működő szennyvíztisztítók és komposztálók külföldi tapasztalatai megnyugtatók-e?

	N (fő)	Egyáltalán nem %	Részben %	Teljes egészében %	Nem választott %
Nagybácsa	71	14,08	36,62	39,44	9,86
Kisbácsa	70	12,86	38,57	47,14	1,43
Likócs	71	2,82	54,93	39,44	2,82
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	9,91	43,40	41,98	4,72
A többi városrész együtt	288	9,03	56,60	32,29	2,08
Az összes városrész együtt	500	9,40	51,00	36,40	3,20

A nyugati tapasztalatok és példák önmagukban a megkérdezettek 10 %-át egyáltalán nem nyugtatták meg. Legnagyobb arányban azok voltak, akiket részben nyugatnak csak meg a példák. Akik teljes egészében megbíznak a már működő berendezések nyugati tapasztalataiban, azok aránya 32 és 42 % között volt.

Meglepően hasonló vélemények fogalmazódtak meg arról is, hogy a technológiát nyílt pályázat után fogadják el, amelyről az EU szakemberei döntenek.

18. sz. táblázat

A készülő beruházás kivitelezőjéről és ezzel együtt a technológiáról nyílt pályázat után az EU szakemberei jóváhagyásával döntenek. Megnyugtató-e Önt ez a biztosíték?

	N (fő)	Egyáltalán nem %	Részben %	Teljes egészében %	Nem választott %
Nagybácsa	71	140,8	39,44	38,03	8,45
Kisbácsa	70	10,00	40,00	48,57	1,43
Likócs	71	4,23	53,52	40,85	1,41
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	9,43	44,34	42,45	3,77
A többi városrész együtt	288	11,81	57,64	30,21	0,35
Az összes városrész együtt	500	10,80	52,00	35,40	1,80

Látható, hogy a külföldi példák és az EU-s jóváhagyás a megkérdezettek mindössze harmadát nyugtatta meg. A válaszadók fele csak részben bízott ezekben és mindenképpen kiérződött némi kételkedés. Ebből a szempontból lényeges különbség található az érintett városrészek és a többi városrész között. A megkérdezettek mintegy tizede szkeptikusan fogad minden külföldi példát és szakértőt. Az érintett városrészekben közel azonos arányban bíztak részben, illetve teljes egészében a külföldi példákban és az EU-s szakemberekben. A többi városrészekben ha kicsivel is de nagyobbak érezhető is a kételkedés.

A komposztáló helyéről való vélemények

19.sz. táblázat

Mennyire tartja elfogadhatónak, hogy a szerves anyagot is tartalmaz szennyvíziszapot a helyszínen vagy a terület közvetlen közelében komposztálják?

	N fő	Egy %	Kettő %	Három %	Négy %	Öt %	Nem válaszolt %
Nagybácsa	71	21,13	4,23	21,13	12,68	39,44	1,41
Kisbácsa	70	12,86	1,43	35,71	11,43	37,14	1,43
Likócs	71	7,04	4,23	45,07	12,68	30,99	0,0
Nagybácsa, Kis-Bácsa, Likócs együtt	212	13,68	3,30	33,96	12,16	33,85	0,94
A többi városrész együtt	288	9,72	4,17	29,51	21,88	34,03	0,69
Az összes városrész együtt	500	11,40	3,80	31,40	17,80	34,80	0,80

(1 veszélyes, 3 mindegy, 5 fontos)

A legkritikusabb kérdésnél a helyszíni, vagy a közelben való komposztálását veszélyességét a megkérdezettek 7-25 %-a jelezte. A legjobb elutasítás (21,1 %) itt volt,

de a helyszíni komposztálás fontosságát is itt hangsúlyozták legtöbben (39,4 %). A kissé veszélyes megítélés itt nem kapott jelentősebb támogatást.

A válaszadók mintegy harmadnyi része közömbösnek tartotta a kérdést. Érdekes, hogy a legerősebb közömbösséget Nagybácsán és Likócson találtuk. Feltehetően távolabb laktak, vagy nem túlzottan érdekelte őket ez a kérdés.

A helyszíni komposztálásról, annak fontosságáról (4 osztályzat) az érintett településeken a megkérdezett válaszadók 11-12 %-a vélekedett így. A nagyon fontos válaszok (5 osztályzat) aránya 30-39 % között ingadozott az érintett településeken.

Nyílt kérdésben megkérdeztük azoknak a véleményét is, akik veszélyesnek, de legalább egy kicsit veszélyesnek ítélték a helyszíni komposztálást. Összesen 45-en javasolták (az össz mintából), hogy máshol kellene komposztálni szerves anyagot, továbbá 6-an javasolták, hogy máshol kell elégetni.

Következtetés: Úgy tűnik a lakosság túlnyomó része teljesen tájékozatlan a mostani állapotokról. Az égetőmű alaposan rányomja a bélyegét minden környezetvédelmi kérdésre. Jelzi ezt a máshova szállítás, a máshol elégetés kívánalma. Szinte minden kérdésnél azt tudjuk megjegyezni, hogy alaposan kell tájékoztatni a lakosságot az elszállítás mostani körülményeiről és vele szemben a megépülő komposztáló technológiájáról.

Végezetül összegző véleményben arra kerestünk választ, hogy a megvalósulás előnyét és hátrányait figyelembevéve mondjanak véleményt. Az alternatívákat 5-5 mondatban rögzítettük.

20.sz. táblázat

Kérem Önt, hogy összegző véleményként a következőkben felsorolt információkat figyelembe véve mennyire tartja fontosnaka győri szennyvíztisztító-rendszer befejezését

	N (fő)	Egy %	Kettő %	Három %	Négy %	Öt %	Nem választott %
Nagybácsa	71	2,82	0,0	15,49	14,08	66,20	1,41
Kisbácsa	70	2,86	0,0	21,43	10,00	65,71	0,0
Likócs	71	2,82	0,0	33,80	18,31	45,07	0,0
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs	212	2,83	0,0	23,58	14,15	58,96	0,47

együtt							
A többi városrész együtt	288	0,0	0,35	11,11	28,82	59,38	0,35
Az összes városrész együtt	500	1,20	0,2	16,40	22,60	59,20	0,40

A lakossági megítélés szerint a nagyon fontos válaszok aránya (5 osztályzat) Nagybácsán és Kisbácsán meghaladta a 60 %-ot. Likócson ez az arány 45 % volt. Ha azonban a fontos (4 osztályzat) és a nagyon fontos válaszokat összevetjük, akkor a szennyvíztisztító rendszer megépülését, beleértve a likócsi komposztálót is még a legkritikusabb körzetekben is a lakosság több mint 60 %-a helyeselte.

A megépítést kategorikusan elutasítók aránya 3 % alatt maradt, ami a legkritikusabb körzetekben is 2-3 válaszadót jelentett. Egy korábbi kontrol kérdésben is hasonló vélemények fogalmazódtak meg.

Következtetés: A kritikus körzetekben sokkal polarizáltabb és differenciáltabb lakossági vélemény mint ami a tiltakozásokból kitűnik. A megvalósulás pozitívumai mellett sokkal erőteljesebben kell hangsúlyozni a megghiúsulás hosszú távra ható negatívumait. Ez eddig az általunk áttekintett sajtóanyagban is hiányzott. A kommunikációs technikák és minden szóbeli argomentációt ebben az irányban kell kifejleszteni.

A szennyvíztisztító hatása a lakások és telkek piaci értékre

Vizsgálatunk arra is kiterjedt, hogy a tisztítórendszer megépülése milyen hatással lesz az ingatlanok piaci értékére.

21. sz. táblázat

Kérem mondjon véleményt, hogyan befolyásolja Győr és közvetlen lakókörnyezete értékét a megvalósuló beruházás?

	N (fő)	Érték-növelő, mert tisztább lesz a környezet %	Még nem tudom megítélni %	Változatlan marad %	Értékcsökentő, mert az emberek nem bíznak a berendezésben %	Nem válaszolt %
--	--------	--	---------------------------	---------------------	---	-----------------

Nagybácsa	71	39,44	33,80	11,27	15,49	0,0
Kisbácsa	70	45,71	28,57	14,29	10,00	1,43
Likócs	71	49,30	33,80	9,86	7,04	0,0
Nagybácsa, Kisbácsa, Likócs együtt	212	44,81	32,08	11,79	10,85	0,47
A többi városrész együtt	288	61,81	20,49	12,15	4,86	0,69
Az összes város- rész együtt	500	54,60	25,40	12,00	7,40	0,60

A vélemények meglehetősen beszédesek, aminek okai sokrétűek. Figyelmet érdemel, hogy az érintett városrészekben a megkérdezettek 7 és 15,5 %-a inkább értékcsökkenéstől tart, mert nem bízik a berendezésben. A legpesszimistábbak Nagybácsán voltak, ahol a berendezésekben a megkérdezettek 15,49 %-a nem bízott. Egészen biztos, hogy az égetővel kapcsolatos attitűdök itt is éreztetik a hatásukat. Szinte biztosra vehető, hogy a Likócsiak ellenérzése is erre a mintára vezethető vissza. Megközelítőleg hasonló arányban vélekedtek úgy, hogy a szennyvíztisztító-komposztáló rendszer megépítése nem lesz hatással a telkek átlagárára. A lakosság harmadnyi része nem tudta megítélni ezt a kérdést.

A tisztább környezet ingatlanpiaci hatását a többi városrész érzékelte a legerőteljesebben (44,8 %), míg az érintett városrészek ennél jóval pesszimistábbak (44,8 %) voltak.

Az iskolai végzettség, életkor és a férfiak-nők véleményének eltérése a mintában

A végzettség, az életkor és a nemek véleményeinek részletesebb vizsgálatokor egyedül az iskolai végzettség tekintetében találtunk számottevő kapcsolatot.

22. sz. táblázat

Győr környezetkárosító forrásainak az értékelése

	Középfokú és általános iskolai végzettsége %	Felsőfokú végzettsége %
Nincs, vagy alig van veszély	28,5	41,6

Közepes, vagy nem érzékelhető veszély félelem nélkül	38,8	33,3
Erősebb veszélyérzet, esetleges félelemmel	30,9	53,3

23.sz. táblázat

Saját lakókörnyezetének veszély értékelése

	Középfokú és általános iskolai végzettsége %	Felsőfokú végzettsége %
Nincs, vagy alig van veszély	30,4	20,4
Közepes, vagy nem érzékelhető veszély félelem nélkül	31,2	28,8
Erősebb veszélyérzet, esetleges félelemmel	36,6	49,2

Nem szorul bővebb kifejtésre ez a táblázat, hiszen látható, hogy a főiskolai, egyetemi végzettséggel rendelkezők lényegesebben kritikusabbak, mint a város, mint pedig saját környezetük egészségkárosító forrásaira. A félelemérzet pontosabb tudással és ebből adódóan a károsító hatások jobb megértésével társul.

Tud-e arról, hogy a győri szennyvíztisztító befejezése évek óta megoldatlan

	Igen	Nem
Középfokú és 8 általános végzettségűek	56,2	42,6 %
Felsőfokú végzettségűek	67,4	32,5 %

Tud-e érdemlegeset mondani a szennyvíztisztító építésének a befejezetlenségéről

Nem tud érdemlegeset mondani: Felsőfokú végzettségűek	61,3 %
Középfokú és 8 általános	79,4 %

24.sz. táblázat

A mostani – csak részleges – szennyvízkezelés miképpen károsítja a környezetet

	Középfokú és 8 általános végzettségűek %	Felsőfokú végzettségűek %
Csak a Duna folyásirányában lévő	37,7	29,5

Győr alatti településeket károsítja		
Győr egészének a vízkészletét károsíthatja	38,8	56,8
Csak a közvetlen környezetét károsítja	16,3	9,1

Az információkat és a híradásokat a diplomások jobban figyelemmel kísérik és a helyzet megítélése is pontosabbnak bizonyul. Az 50 %-os tisztítottságú szennyvíz esetleges negatív hatásait (visszaduzzadás) az alacsonyabb iskolai végzettségűek kevésbé tudták jól megítélni. Az is figyelemreméltó, hogy az alacsonyabb iskolai végzettségű csoport a mostani helyzet negatív hatásait jórészt a közvetlen környezetre, illetve Győrön kívülre vonatkoztatja. A város egésze kevésbé érdekelte őket. A diplomások 56,8 %-a a város egészét féltette a mostani állapottól.

A végzettség és a bizalom kapcsolata

25. sz. táblázat

Hogyan értékeli a szennyvíztisztító berendezés kockázatát

	Általában veszélyes %	Nem különösebben veszélyes %	A technológiától függ %
Középfokú és 8 általános végzettségűek	10,6	37,2	52,0
Felsőfokú végzettségűek	8,3	12,1	79,5

26. sz. táblázat

Hogyan értékeli a komposztáló berendezés kockázatát

	Általában veszélyes %	Nem különösebben veszélyes %	A technológiától függ %
Középfokú és 8 általános végzettségűek	8,9	45,3	44,4
Felsőfokú végzettségűek	6,0	25,0	68,2

Az általános bizalmatlanság mindkét csoportban megközelítőleg azonos. Az eltérés a nem különösebben veszélyes megítélésénél volt. A diplomások ezt így nem jelentették ki

automatikusan. Ők a technológia pontos ismeretét és az abból levonható következtetéseket tartották fontosnak. Véleményüket erre alapozzák.

Figyelmet érdemel, hogy a már működő külföldi komposztáló tapasztalataiban és az EU-s szabványokban szakemberekben már korántsem ilyen mértékű a bizalom.

27. sz. táblázat

A hasonló EU szabvány szerinti technológiával működő szennyvíztisztítók és komposztálók külföldi tapasztalatai megnyugtatók-e Önt?

	Egyáltalán nem %	Részben %	Teljes egészében %
Középfokú és 8 általános végzettségűek	10,6	53,2	33,4
Felsőfokú végzettségűek	6,0	44,7	44,7

28. sz. táblázat

A készülő beruházás kivitelezőiről és ezzel együtt a technológiájáról nyílt pályázat után az EU szakemberei jóváhagyásával döntenek. Megnyugtató-e Önt ez a biztosíték?

	Egyáltalán nem %	Részben %	Teljes egészében %
Középfokú és 8 általános végzettségűek	11,7	53,5	32,8
Felsőfokú végzettségűek	8,3	47,7	42,2

A két kérdésre adott vélemény között minimálisak az eltérések. Minden esetben a technológia ismeretéhez erősödött a pesszimizmus. A kommunikáció során nem lehet automatikusan külföldi példákra és EU-s szakemberekre hivatkozni. Velük szemben még az értelmiség körében is erős az ambivalencia.

29.sz. táblázat

Összegző vélemények a beruházás befejezéséről

	Egyáltalán ne fejeződjön be	Közömbös	Fontos, nagyon fontos, hogy befejeződjön
Középfokú és 8 általános végzettségűek	1,3	18,2	79,8
Felsőfokú végzettségűek	0,7	11,3	87,1

A beruházás összegző véleménye mintegy megismétli a diplomások minden részletkérdésben érezhető pozitívabb megítélését a szennyvíztisztító rendszer megépítésével kapcsolatban.

Nagyon egyértelműen válik szét a két csoport véleménye, akkor is, amikor azt tudakoltuk, hogy a beruházás megvalósulása növeli-e az ingatlanok értékét.

30. sz. táblázat

Kérem mondjon véleményt hogyan befolyásolja Győr és közvetlen lakókörnyezete értékét a megvalósuló beruházás

	Értéknövelő, mert tisztább lesz a környezet	Még nem tudom megítélni	Változatlan marad	Értékcsökkenő, mert az emberek nem bíznak a berendezésben	Nem választott
Középfokú és 8 általános végzettségű	48,9	30,1	13,0	7,3	0,54
Felsőfokú végzettségű	70,4	12,1	9,0	7,6	0,54

Az egész minta legnagyobb különbsége ennél a kérdésnél található. A felsőfokú végzettségűek körében 21,5 %-al többen vélték úgy, hogy a rendszer megépülése az ingatlanok értékét növelni fogja. A megkérdezett diplomások bő 7 %-a azonban úgy vélekedett, hogy a beruházás értékcsökkenést okoz, mert az emberek nem bíznak a berendezésben.

Figyelmet érdemel, hogy a kritikus kérdéseknél (fontosnak tartja-e a komposztálást, hogyan értékeli a komposztáló kockázatát, bízik-e a külföldi tapasztalatokban) iskolai végzettségtől függetlenül 10 % körüli volt a mereven elutasítók aránya. Egyedül az összegző kérdésnél, ahol a meggyőzés negatívumait erősen hangsúlyoztuk csökken a mereven elutasítók aránya nem egészen 3 %-ra.

Bizalom a megvalósulásban

Amikor azt a kérdést tettük fel, hogy a szennyvíztisztító megépítése döntően európai uniós és állami támogatással valósul meg, az Unió korábbi megítélése érezhetően módosul. Az uniós technológiában és a szakemberekben kevésbé, de az uniós pénzekben jobban bíztak az emberek.

31. sz. táblázat

A jelenlegi tervek szerint a szennyvíztisztító építését európai uniós és állami (meghatározó források) támogatással és kisebb mértékben önkormányzati pénzből fekezik be.

Kérem mondjon véleményt, mennyire bízik a megvalósításban!

	Egyáltalán nem, vagy alig	Talán	Bízok teljes mértékben
Nagybácsa	19,7	35,2	45,0
Kisbácsa	18,7	25,1	55,7
Likócs	8,4	40,8	50,7
Többi városrész	12,5	29,8	57,6

Ebben az esetben is különbség mutatkozott az érintett városrészek és a többi városrész

között. A megkérdezettek bizakodása a megvalósulás sikerében Nagybácsa kivételével mindenütt 50 % fölötti volt.

A felsőfokú végzettségűek itt is jóval nagyobb bizalmat tanúsítottak.

32. sz. táblázat

Bíz-e a megvalósulás sikerében?

	Igen	Talán	Nem, vagy egyáltalán nem
Középfokú és 8 általános végzettségűek	51,3	33,4	14,6
Felsőfokú végzettségűek	63,6	25,0	11,3

Látható, hogy a pesszimisták 10 % körüli aránya (itt a középfokú és 8 általános végzettségűeknél nagyobb) itt is megjelent.

A szöveges vélemények értékelése

A szöveges vélemények rendkívül szerteágazóak voltak. Talán csak két terület jelent meg erőteljesebben. Egyik a szemétszállítással kapcsolatos aggodalmak, a másik pedig, hogy Likócson megjelent az a vélemény, hogy máshol kell megépíteni a komposztálót.

Nagybácsán a szöveges vélemények 50 %-a a mielőbbi megépítést szorgalmazta. Figyelmeztettek arra is, hogy az égetőmű miatt a komposztálóval kapcsolatban is megjelenik az ellenérzés. Többen jelölték azt is, hogy a független szakértők és a hiteles tájékoztatás nagyon fontos.

Kisbácsán már kevesebben foglalkoztak a beruházás befejezésével. A hiteles tájékoztatást és a technológiát emelték ki.

Likócson jelent meg legerőteljesebben a tiltakozás, de ez a szöveges válaszoknak

mindössze 1/3-át érintette. A közismert szólásokat ismételték. Épüljön meg, de máshol. Megjelentek olyan vélemények is, hogy jó lenne ha hangulatkeltők befejeznék osztrukiós tevékenységüket. Ők kevesebben voltak, de azért megjelentek ilyen hangok is. Többen jelezték azt is, hogy az eddigi tájékoztatás nem állandó és eléggé felszínes.

A többi városrészben a szöveges válaszok inkább a lokális problémákat emelték ki. A révfalusiak szerint távolabb kellene vinni a hulladék telepet, a győrszentiváinak szerint be kellene fejezni a szennyvíztisztítót, a gyárvárosiak szerint az átemelő körül kellene rendet tenni, a szigetiek a szemetes utcákra, házak környékére panaszkodtak. A többi helyeken a tiszta levegőért, a zöld területek csökkenéséért aggódtak. Megjelentek azonban olyan vélemények is, amely szerint jó lenne, ha a város környezetvédelmi stratégiáját, annak minden elemével együtt megismerhetnék.

A csatornára való rákötés

A csatornahálózatra való rákapcsolódás hiánya főként az idősekre (64,2 %) és az alacsonyabb iskolai végzettségűekre vonatkozik.

Hogyan oldja meg háztartása szennyvíz gondjait?

	N (fő)	Létezik csatlakozása a csatorna hálózatra %	Egyéni derítés és szállítás %	Nem válaszolt %
Fiatalok	44	0,0	35,77	0,0
Idősek	79	0,0	64,23	0,0
Felsőfokú végzettségűek	25	0,0	20,33	0,0

8 általános és középfokú végzettségűek	98	0,0	79,67	0,0
Az összes városrész együtt	123	0,0	100	0,0

A minta viszonylag alacsonyabb száma és a lakások konkrét ismeret nélkül óvatosan szabad csak levonni bármilyen következtetést. De a fiatalok és a diplomások körében lényegesen jobb a helyzet.

Az okokat kutatva 70,7 % úgy nyilatkozott, hogy a magas költségek miatt nem kötöttek rá hálózatra. Ehhez a véleményhez sorolható még annak a 11 főnek az álláspontja (8,9 %), akik szerint a jelenlegi emésztőrendszer jól működik és olcsó.

A közeljövőben (1 éven belül) 60,9 % nem kíván csatlakozni e rendszerhez. Természetesen nem tudjuk, hogy a fennmaradó gyenge 40 % mennyire gondolta komolyan a rácsatlakozást, vagy a kérdező biztosoknak adott ilyen választ.

A költségeket tartják a legnagyobb visszatartó erőnek. A rácsatlakozás költségei és a vízfogyasztáshoz arányosan kapcsolódó magas csatornadíj közel azonos arányban jelenik meg a csatlakozástól távol maradó motívumaiban. A szöveges válaszokban, illetve a kérdező-biztossal való beszélgetés során azonban a rácsatlakozás költségeit annak számszerű értékét tartották soknak és így nehezen vállalhatónak.

Tervezi-e a közeljövőben (kb. egy éven belül) a rákötést a csatornahálózatra?

Igen 48 fő 39,0 %

Nem 75 fő 61,0 %

A csatlakozás hiány okai: A rákötés költsége miatt 53 %

A vízfogyasztáshoz kapcsolódó csatornadíj miatt 47 %

Milyen időközben szállítják el a szennyvizet?

1x	2x	3x	4x	5x	6x	7x	8x	9x	10x	11x	12x	Nem tudja fő
41 fő	20 fő	13 fő	17 fő	0 fő	25 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	3 fő	4 fő
33,3 %	16,2 %	10,5 %	12,3 %	0 %	20,3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2,4 %	5 %

A szállítás éves költsége

13 fő	59 fő	30 fő	11 fő	1 fő	3 fő	1 fő	1 fő	4 fő
5000 Ft	5000 – 10000	10 000 - 15 000	15 000 - 20 000	20 000 - 25 000	25 000 - 30 000	35 000 - 40 000	55 000 - 60 000	

A szennyvíz elszállításának gyakorisága nyilván függ a család nagyságától, a derítő befogadóképességétől és a vízfogyasztás mértékétől.

A megkérdezettek 60 %-a évente 1-3 alkalommal szállítja el a szennyvizet, további 25 család (34 %) minden második hónapban. A szállítás gyakoriságához kapcsolódik a költségek nagysága.

A megkérdezett háztartások 82,9 %-a éves szinten 15.000.- Ft-ból oldja meg a szennyvíz elszállítását, de további 11 családnak (8,9 %) sem emelkednek a költségei éves 20.000.- Ft felett.

Következtetés: A szakembereknek összevető számítást kell tennie, hogy ehhez képest milyen mértékben nőnének a rácsatlakozás utáni költségek.

Megoldások a rákötés mértékének a javításával

Az egyéni emésztőrendszerrel szemben a rácsatlakozás költségei nem elhanyagolható többletkiadást jelentenek. Megkérdeztük azt is, hogy a díjak milyen arányú mérséklése

növelné a bekötési kedvet.

Milyen megoldást tartanának elfogadhatónak ami nagymértékben elősegítené az Önök rácsatlakozását.

A rácsatlakozás költségeinek mérséklése legalább 30 % 16 fő (13 %)

legalább 50 % 55 fő (44,7 %)

legalább 70 % 52 fő (42,3 %)

A csatornadíj mérséklése

legalább 15 % 8 fő (6,5 %)

legalább 20 % 59 fő (47,9 %)

legalább 40 % 56 fő (45,6 %)

A táblázat adatai jelzik, hogy a lakosság a jelenlegi költségek felét próbálja közelíteni a kiadásait. Figyelembe kell venni azt is, hogy főként idősek és alacsony jövedelmű rétegek nem rendelkeznek rákötéssel.

A megkérdezettek közül 38-an jelezték még, hogy az öntözés költsége erőteljesen váljon el a csatornadíjtól.

A statisztikai anyag feldolgozása során kialakult szubjektív vélemény

1. Városi szinten érezhető a környezetért való aggodás. Ez különösen a fiatalok és a diplomások körében jelenik meg karakteresen. Az idősebbek és a nők kevésbé foglalkoznak a város egészével. Kimutatható egy félelemérzés is, ami sokrétű. Az adótoronyok, a szemétkelés, az égetőmű és a szennyvíz tisztítás mai állapot egyaránt megtalálható.
2. A mai állapot problémáit és az ebből adódó hátrányokat a kommunikáció során fel

kellene erősíteni. Ha a szennyvíztisztító rendszer egésze megépül, akkor egy veszélyforrással kevesebb lesz a városban.

3. A komposztáló technológiáját pontosan ismertetni kell. Pontosán ismertetni kell azt is, hogy a szilárd szerves anyag eltávolítását és szállítását most hogy oldják meg és ennek mik az esetleges veszélyei.
4. A meghiúsulás negatív következményeit sokkal erősebben kell hangsúlyozni.
5. A környezetvédelmi tudattal szemben úgy tűnik erősebb argumentáció az, ha hangsúlyozzuk, hogy a meghiúsulással a város hány milliárd forinttól esik el.
6. Fel kell készülnie arra a kérdésre, hogy miért éppen Likócson építik a komposztálót.